

S. Sayısı : 205

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Bütçe Komisyonları raporları (1/207)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/849, 6 - 1598

6 . VI . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında adı geçen Bakanlıkça hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 6 . VI . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

Yargıçlar Kanununun beşinci maddesinde gösterildiği üzere yargıç adaylığı süresi iki yıldan ibarettir. Bu kanunun geçici maddesinin üçüncü bendiyle yargıç adaylığına ait hükümlerin yerine getirilmesi kadro durumu icaplarına göre iki yıl geri bırakılmış ve bundan sonra yürürlüğe giren 3206, 3885 ve 4439 sayılı Kanunlarla geri bırakma süresi dokuz yıl daha uzatılmış bulunduğu için bu yetkinin sona erdiği 21 . VI . 1946 tarihine kadar kadro durumunun icaplarına uyularak yılda bazan dört defa devir yapıp yargıç adayları yargıç yardımcılığı sınıfına alınmak suretiyle Aday kadroları boşaltılmakta ve böylece yeni mezunların adaylığa tayinine imkân elde edilmekte idi.

21 . VI . 1946 tarihinden itibaren iki yıllık yargıç adaylığı süresinin uygulanmasına başlandığı için eldeki (321) aday kadrosu tamamen dolmuş ve bu yüzden adaylığa tayin için müracaatta bulunan (360) Hukuk mezununun tayini yapılamamıştır. Bunlardan fiili askerlik hizmetlerini yaparak terhis edilmiş olan (200) e yakın isteklinin askere alındıkları tarihe nazaran bir buçuk, iki yıl ve daha ziyade askerlikte kalmak suretiyle uzun bir bekleme devresi geçirdikleri görülmüştür. Bunların adaylığa tayin edilemiyerek uzun müddet bekletilmeleri, gerek şahsi durumları gerek meslekî bilgileri bakımından zararlı olacağı cihetle bu mahzurları önlemek ve aynı zamanda Yargıçlık ve Savcılık mesleğinin gelecek inkişafını sağlamak maksadıyla (121) yargıç adayı kadrosu alınması gerekli görülmüş ve bu sebeple ilişki kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/207

Karar No. 34

10 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 6 . VI . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı Komisyonumuza havale edilmekle ihtiva eylediği hükümler Adalet Bakanı huzuriyle incelendi.

Kanun tasarısının gerekçesinden ve Adalet Bakanından alınan tamamlayıcı izahattan anlaşıldığına göre, bu tasrının, evvelce iki senelik staj müddeti beklenmeden tâyinler yapılmış olmaları staj müddetinin iki seneye çıkarılmış olması gibi sebeplerle kadroların dolmuş olmasından ötürü adaylığa tâyinleri yapılamayan hukuk mezunlarının taleplerini karşılamak ve askerlik ödevleri yüzünden iki yıl ve daha ziyade adaylığı bekleme devresi geçiren adayları daha fazla bekletmemek ve bu suretle onların şahsi durumlarını ve mesleki bilgilerini koruyucu mahiyette bir tedbir almak ve aynı zamanda yargıçlık ve savcılık meslekinin gelecekteki gelişmesini de sağlamak maksadıyla hazırlanmıştır.

Bu şekilde alınan izahata nazaran kanun tasarısının kapsadığı hükümler Komisyonumuzca da muvafık görülmüş ancak Hükümetin ikinci madde olarak teklif eylediği maddenin hükümleri geçici olmasına göre birinci geçici madde olarak yazılmasına ve mütaakip madde numaraları-

nın buna göre tertibine ve aynı zamanda Yargıçlar Kanununun 5 anca maddesi mucibince iki senelik staj müddetinden bir yıllık süreyi bitirmiş olanları 31 . XII . 1947 tarihine kadar yargıçlık sınıfına tâyin etmek hususunda Adalet Bakanına verilen yetki Bakan tarafından zaruret halinde kullanılacağı, kesin zaruret olmadıkça stajdan umulan faydanın istihsalı maksadıyla staj süresinin eksiltilmesi düşünülmediği ve fakat şimdiye kadar bu müddetle mukayyet olmaksızın ve staj müddetine bakılmaksızın tâyinler yapılmış olması sebebiyle kadrolar arasında bir hareketsizlik husule gelmiş bulunduğu yolunda yapılan beyan bu kayıtlarla komisyonumuzca da uygun görülerek bu yetkinin 31.XII. 1948 tarihine kadar uzatılması ve madde buna göre değiştirilmek suretiyle diğer hükümlerle birlikte aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna vermek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip
Trabzon	Manisa	
R. Karadeniz	K. Coşkunoğlu	
Balıkesir	Denizli	Erzincan
O. N. Burcu	N. Küçük	A. Fırat
İsparta	Kayseri	Kayseri
R. Güllü	S. A. Feyzioğlu	R. Özsoy
Konya		Rize
H. Karagülle		Dr. S. A. Dilemre

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/207

Karar No. 115

18. VI. 1947

Yüksek Başkanlığa

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair Adalet Bakanlığınca hazırlanıp Başkanlığın 6. VI. 1947 tarihli ve 6/1598 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Adalet Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Adalet Bakanı Şinasi Devrin ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü Hacı Hüsnüman hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

4. VII. 1934 tarihli ve 2556 sayılı Yargıçlar Kanununun beşinci maddesi hükmüne göre yargıçlık sınıfına geçebilmek için yargıç adayı olarak iki yıl mahkemelerde staj yapmak gerekmektedir. Bakanlık kadrolarının durumu, adı geçen kanunun bu hükmünü ertelemek mecburiyetini doğurmuş ve 3206, 3885 ve 4439 sayılı kanunlarla bu gerek, dokuz yıl ertelenmiştir. Bakanlık 21 Haziran 1946 dan itibaren iki yıllık staj usulünü uygulamaya başladığından eldeki 321 yargıç adayı kadrosu hemen dolmuş ve bundan başka müracaat etmiş olan 360 hukuk mezununun da tâyinlerini yapamamak durumu hâsıl olmuştur.

Yargıç kadrolarının biranevvel doldurulmasını temin maksadiyle daha 121 yargıç adayı kad-

rosunun eldekilere eklenmesi ve iki yıllık staj süresinin de Adalet Komisyonunun tadili ve hile 1948 yılı sonuna kadar bir yıla indirilmesi suretiyle yukarıda arzedilen durumun önleneceği hesaplanarak bu tasarrufların hazırlanmış bulunan izahlardan anlaşılmasına bülünmekle Komisyonumuzca da yerinde görülen tasarı Adalet Komisyonunun değişikliği dairesinde aynıyle kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi dileğiyle Kanunların onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu Rapor Söz.
Edime	Diyarbakır	Ankara
M. N. Gündüzalp	C. Ekin	N. C. Akhorman
Kâtip		
Ankara	Ankaar	Aydın
F. Öymen	G. Gület	R. Ataman
Balıkesir	Balıkesir	Bursa
E. Altan	S. Örgüevren	S. T. Arsal
Bursa	Diyarbakır	Diyarbakır
F. Bük	I. H. Tigrel	Ş. Uluğ
İzmir	Kastamanu	Karşehir
S. Dikmen	M. Akalm	Ş. Targat
Mardin	Samsun	Tokad
R. Ertan	M. A. Yörüker	R. A. Sevengil
	Yozgad	
	A. Sungur	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 30. VI. 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanuna bağlı (I) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı İller İktisadiyatı başlı cetvelde, derece, ad ve sayıları yasak kadrolar eklenmiştir.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi ay-

Hü.

Ad. K.

MADDE 2. — 4 . VII . 1934 tarihli ve 2556 sayılı Yargıçlar Kanununun 5 nci maddesinde yazılı staja başlamış olanlardan bir yıllık süreyi bitirmiş olanları 31 . XII . 1947 tarihine kadar yardımcılık sınıfına tâyin etmeye Adalet Bakanı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1947 yılı Bütçe Kanununa bağli (L) işaretli cetvelin Adalet Bakanlıği kısmında (29) yargıç adayı ve stajyer yargıç adayı kadrosu çıkarılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1947 yılı Bütçe Kanununa bağli (A) işaretli cetvelin Adalet Bakanlıği kısmındaki (180) nci aylıklar bölümünün (I) nci memurlar aylığı maddesine 202 500 lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun 30 . VI . 1947 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>R. Peker</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Milli Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı <i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Milli Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>	Bayındırlık Bakanı
Ekonomi Bakanı <i>T. B. Balta</i>	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. İrmak</i>	

GEÇİCİ MADDE 1. — 4 . VII . 1934 tarihli ve 2556 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde yazılı staja başlamış olanlardan bir yıllık süreyi bitirmiş olanları 31 . XII . 1948 tarihine kadar yardımcılık sınıfına tâyin etmeye Adalet Bakanı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici birinci maddesi aynen.

GEÇİCİ MADDE 3. — Hükümetin geçici ikinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen.

MADDE 3. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.

Hükümetin teklifine bağli

CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
11	Yargıç Adayı	121	30